

ŠTÁTNA
ŠKOLSKÁ
INŠPEKCIA

2023/2024

**REALIZÁCIA INTERNEJ ČASTI
MATURITNEJ SKÚŠKY – PRAKTICKEJ
A TEORETICKEJ ČASTI ODBORNEJ
ZLOŽKY V STREDNEJ ODBORNEJ ŠKOLE**

SPRÁVA Z TEMATICKEJ INŠPEKCIE

**KRITICKÝ
PRIATEĽ ŠKÔL
A ŠKOLSKÝCH
ZARIADENÍ**

ŠTÁTNA
ŠKOLSKÁ
INŠPEKCIA

Realizácia internej časti maturitnej skúšky – praktickej a teoretickej časti odbornej zložky v strednej odbornej škole

SPRÁVA Z TEMATICKEJ INŠPEKCIE

Mgr. Eva Gregorová
PaedDr. Monika Ružeková, PhD.
Ing. Adriana Vykydalová
Mgr. Alžbeta Štofková Dianovská

© Štátna školská inšpekcia, Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

OBSAH

MANAŽÉRSKE ZHRNUTIE	4
1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE O KONTROLOVANÝCH ŠKOLÁCH	6
2 HLAVNÉ ZISTENIA	6
2.1 Pripravenosť školy na internú časť maturitnej skúšky z predmetov PČOZ a TČOZ.....	6
2.2 Organizácia a priebeh internej časti MS z predmetu PČOZ	7
2.3 Organizácia a priebeh internej časti MS z predmetu TČOZ	9
2.4 Úroveň preukázaných poznatkov a zručností žiakov v MS	10
2.4.1 Úroveň preukázaných poznatkov a zručností vo vzťahu k cieľovým požiadavkám	10
2.4.2 Úroveň preukázaných poznatkov a zručností v porovnaní so známku z OVY/PRX a profilových predmetov na konci 4./5. ročníka.....	11
2.4.3 Úroveň preukázaných poznatkov a zručností v nadväznosti na zaradenie žiakov do skupín podľa miesta výkonu OVY/PRX na konci 4. ročníka	12
3 ODPORÚČANIA A PODNETY	14
3.1 Odporúčania na úrovni škôl.....	14
3.2 Odporúčania zamestnávateľom, stavovským a profesijným organizáciám	14
3.3 Odporúčania na úrovni systému	14
4 ZOZNAMY	14
4.1 Tabuľky	14
4.2 Grafy	14
5 PRÍLOHA	15
5.1 Zoznam kontrolovaných škôl	15

MANAŽÉRSKE ZHRNUTIE

Maturitná skúška (MS) overuje vedomosti a zručnosti žiakov v rozsahu učiva určeného katalógom cieľových požiadaviek a skutočnosť, či sú žiaci pripravení používať získané kompetencie v ďalšom štúdiu alebo pri výkone povolania a odborných činností, na ktoré sa pripravujú. MS v strednej odbornej škole (SOŠ) pozostáva z teoretickej časti MS a odbornej zložky MS. Odborná zložka MS sa člení na teoretickú časť odbornej zložky MS (TČOZ MS) a praktickú časť odbornej zložky MS (PČOZ MS) a jej cieľom je overenie vedomostí a zručností žiakov v rozsahu učiva odborných vyučovacích predmetov určených vzdelávacími štandardmi.

Tematická inšpekcia (TI) sa realizovala v 14 SOŠ s vyučovacím jazykom slovenským a v 1 SOŠ s vyučovacím jazykom slovenským a maďarským. V sledovaných subjektoch sa v 4./5. ročníku vzdelávalo 286 žiakov, z nich sa v systéme duálneho vzdelávania (SDV) vzdelávalo 71 žiakov. PČOZ MS konalo 284, TČOZ MS absolvovalo 275 žiakov. Zo zistení Štátnej školskej inšpekcie vyplývalo že:

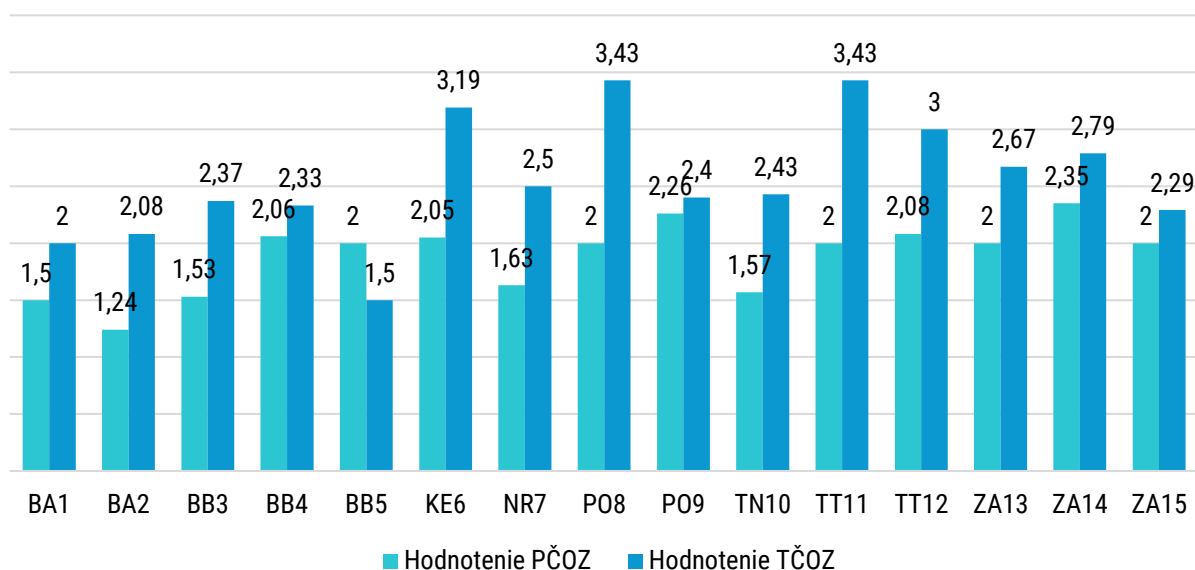
väčšina sledovaných stredných odborných škôl pripravila PČOZ i TČOZ MS v súlade s právnymi normami bez vážnejších zistených nedostatkov.

- ⇒ Nedostatky v 2 SOŠ súviseli s nesprávnym vymenovaním, resp. nevymenovaním niektorých členov PMK, v 1 SOŠ súviseli s nevypracovaním maturitných tém PČOZ a TČOZ MS v rozsahu určenom výkonovými štandardmi pre daný ŠO.

žiaci dosiahli v hodnotení PČOZ MS o 0,68 lepšiu celkovú priemernú úroveň ako v hodnotení TČOZ MS.

- ⇒ Uvedené zistenie platí aj pre porovnanie výsledkov jednotlivých častí MS kontrolovaných škôl (okrem BB5).
- ⇒ V 4 školách je rozdiel medzi PČOZ MS a TČOZ MS výrazný (KE6 – 1,13; PO8 – 1,43; TT11 – 1,43; TT12 – 0,92) (**Graf 1**).

GRAF 1 Porovnanie výsledkov PČOZ MS a TČOZ MS kontrolovaných SOŠ

úroveň výsledkov žiakov v oboch častiach MS (v PČOZ MS o 0,25; v TČOZ MS o 0,11) v porovnaní so známku z OVY/PRX a profilových predmetov na konci 4./5. ročníka je horšia.

- ⇒ V takmer polovici subjektov (47%) dosiahli žiaci horšie výsledky v PČOZ MS v porovnaní s hodnotením OVY/PRX a v TČOZ MS v porovnaní s hodnotením profilových predmetov odborného vzdelávania.

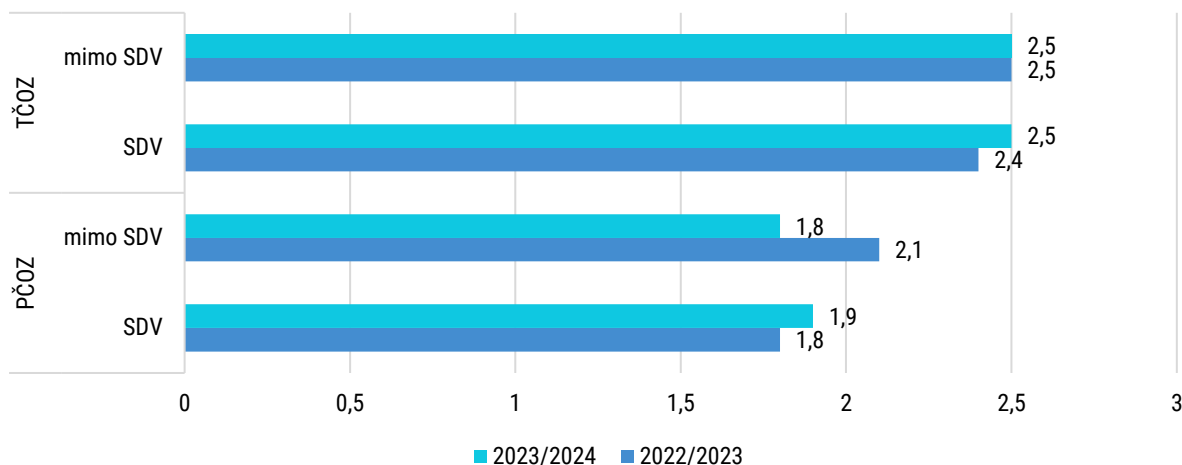
úroveň výsledkov žiakov v MS v nadväznosti na zaradenie žiakov do skupín podľa miesta výkonu OVY/PRX na konci 4./5. ročníka je mierne lepšia u žiakov, ktorí vykonávali OVY/PRX na základe zmluvy u iného zamestnávateľa.

- ⇒ Žiaci vykonávajúci OVY/PRX prevažne na pracovisku iného zamestnávateľa dosiahli z oboch častí MS najlepšie výsledky (PČOZ MS 1,7; TČOZ MS 2,3).

úroveň výsledkov žiakov v obidvoch častiach OZ MS v školskom roku 2023/2024 je porovnateľná s výsledkami, ktoré dosiahli žiaci v roku 2022/2023.

- ⇒ Lepšiu úroveň v roku 2023/2024 dosiahli v PČOZ žiaci vzdelávajúci sa mimo SDV, v TČOZ boli výsledky identické.
- ⇒ Žiaci v SDV dosiahli v oboch rokoch porovnateľnú úroveň (**Graf 2**).

GRAF 2 Porovnanie výsledkov PČOZ MS a TČOZ MS v šk. rokoch 2022/2023 a 2023/2024

väčšina žiakov v PČOZ MS i v TČOZ MS preukázala vedomosti a zručnosti v súlade s cieľovými požiadavkami na vedomosti a zručnosti žiakov pre príslušné ŠO.

- ⇒ Žiaci v SDV i mimo SDV preukázali v PČOZ i v TČOZ MS porovnateľnú úroveň vedomostí a zručností vo vzťahu k cieľovým požiadavkám.

Na základe zistení ŠŠI školám odporúča v teoretickom odbornom vzdelávaní i v praktickej príprave zamerať sa na zdokonaľovanie komunikačných spôsobilostí žiakov s dôrazom na používanie odbornej terminológie, pri prezentovaní poznatkov a zručností podporovať a rozvíjať ich schopnosť argumentácie.

1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE O KONTROLOVANÝCH ŠKOLÁCH

Tematická inšpekcia (TI) sa v školskom roku 2023/2024 uskutočnila v **15 SOŠ**, 14 škôl bolo s vyučovacím jazykom slovenským a 1 s vyučovacím jazykom slovenským a maďarským, z nich 14 SOŠ bolo štátnych a 1 súkromná.

V 12 študijných odboroch (ŠO) v 6 skupinách ŠO sa celkovo vzdelávalo **286 žiakov** posledného ročníka, z nich **23 žiakov** bolo so zdravotným znevýhodnením (ZZ). **71 žiakov** pripravujúcich sa v **systéme duálneho vzdelávania (SDV)** odborný výcvik absolvovalo na pracovisku praktického vyučovania u zamestnávateľov, ktorí im poskytovali odborné vzdelávanie a prípravu. **Mimo SDV** sa celkovo vzdelávalo **215 žiakov**, z nich **5 žiakov** absolvovalo odborný výcvik u zamestnávateľov, ktorí zabezpečovali vzdelávanie aj žiakom v SDV, **86 žiakov** absolvovalo odborný výcvik v dielni školy a **124 žiakov** na pracoviskách zamestnávateľov, s ktorými mali školy uzatvorené zmluvy o poskytnutí praktického vyučovania.

PČOZ MS konalo **70 žiakov** v SDV a **214 žiakov** mimo SDV, podmienky na konanie **TČOZ MS** nesplnili **1 žiak** v SDV a **8 žiakov** mimo SDV (**Tabuľka 1**).

TABUĽKA 1 Prehľad žiakov konajúcich PČOZ MS a TČOZ MS v šk. roku 2023/2024

Skupina odborov	Študijný odbor	Počet žiakov PČOZ		Počet žiakov TČOZ	
		v SDV	mimo SDV	v SDV	mimo SDV
24 strojárstvo a ostatná kovospracujúca výroba I. II.	mechanik nastavovač	30	16	29	13
	mechanik číslicovo riadených strojov	13	3	13	2
	mechanik strojov a zariadení	1	7	1	7
26 elektrotechnika	mechanik - mechatronik	7	0	7	0
	mechanik počítačových sietí	10	51	10	50
	mechanik - elektrotechnik	2	29	2	29
28 technická a aplikovaná chémia	technik spracovania plastov	3	4	3	4
33 spracúvanie dreva	technik drevostavieb	0	8	0	7
37 doprava, pošty a telekomunikácie	mechanik lietadiel - mechanika	0	8	0	8
63,64 ekonomika a organizácia, obchod a služby I. II.	hotelová akadémia	0	72	0	71
	obchodný pracovník	3	11	3	11
	čaušník, servírka	1	5	1	4
spolu		70	214	69	206

2 HLAVNÉ ZISTENIA

2.1 PRIPRAVENOSŤ ŠKOLY NA INTERNÚ ČASŤ MATURITNEJ SKÚŠKY Z PREDMETOV PČOZ A TČOZ

Vo väčšine kontrolovaných stredných odborných škôl boli PČOZ i TČOZ pripravené v súlade s právnymi normami bez vážnejších nedostatkov.

Do predmetových maturitných komisií (PMK) kontrolovaných študijných odborov boli v stanovenom termíne **vymenovaní** skúšajúci učitelia odborných predmetov z radov interných pedagogických zamestnancov, majstri odbornej výchovy (MOV) i skúšajúci zástupcovia zamestnávateľov, u ktorých sa absolventi pripravovali v systéme duálneho vzdelávania (SDV). **Nedostatky sa vyskytli** v 1 škole¹, kde v PMK pre PČOZ chýbal skúšajúci učiteľ odborných predmetov, v inej škole² riaditeľ školy nevymenoval za člena PMK skúšajúceho MOV. Subjekty koordinácie odborného vzdelávania a prípravy³ nevyužili možnosť delegovať svojich zástupcov

¹ SSOŠ, Exnárova 20, Bratislava

² SOŠ elektrotechnická, J. Kollára 536/1, Liptovský Hrádok

³ Republiková únia zamestnávateľov (RÚZ), Slovenská obchodná a priemyselná komora (SOPK) a Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení SR (AZZZ)

pre odbornú zložku MS do 7 škôl. Delegovaných zástupcov vecne príslušných stavovských alebo profesijných organizácií (SO/PO) riaditelia SOŠ v danej lehote ustanovili za členov komisií, zaslali im vymenúvacie dekréty i harmonogramy MS. Skúšajúci v PMK spĺňali všetky **požadované predpoklady** s výnimkou 1 subjektu⁴, kde 2 skúšajúci MOV nespĺňali kvalifikačné predpoklady. Prizvaní odborníci z praxe sa v 4 školách⁵ zúčastnili MS, v 1 škole⁶ riaditeľ školy odborníka z praxe prizval, ten sa však MS nezúčastnil.

Školy v kontrolovaných ŠO pre obe časti MS ustanovili celkovo 21 PMK. V SOŠ, ktoré vzdelávali žiakov v SDV i mimo SDV, boli PMK spoločné pre žiakov oboch skupín, okrem 2 škôl⁷, kde PMK boli zriadené osobitne pre žiakov v SDV a mimo SDV.

Riaditelia škôl na základe návrhu predmetových komisií schválili **témy** pre odbornú zložku MS a súhlasné stanovisko vyjadrili i predsedovia PMK. Stanovený počet tém dodržali všetky školy a riaditelia na návrh predsedov predmetových komisií určili formu PČOZ MS. Vo väčšine škôl boli témy pre obidve časti OZ MS vypracované v súlade s výkonovými štandardmi pre praktické i teoretické vzdelávanie v príslušných študijných odboroch okrem 1 školy⁸, kde témy pre PČOZ MS i TČOZ MS nezahŕňali celý rozsah požadovaných odborných činností uvedených vo výkonových štandardoch ŠVP. Napriek tomu témy schválil predseda PMK a boli bez pripomienok akceptované *Asociáciou zamestnávateľských zväzov a združení (AZZZ)* a spolupracujúcou *SOPK*. V súvislosti s uvedenými nedostatkami boli zaslané 2 písomné oznámenia RÚŠS a vecne príslušnej stavovskej /profesijnej organizácii – *AZZZ*. V ďalšej škole⁹ vypracované témy na TČOZ MS neboli rovnocenné z hľadiska náročnosti, v niektorých prípadoch sa otázky v jednotlivých témach zopakovali. Riaditelia SOŠ predložili v termíne témy pre obidve časti OZ MS na vyjadrenie príslušným SO/PO okrem 1 školy,¹⁰ kde témy pre PČOZ MS neboli predložené na schválenie *Slovenskej obchodnej a priemyselnej komore (SOPK)*. Vo väčšine subjektov vydali príslušné SO/PO k vypracovaným témam pre obidve časti OZ MS súhlasné stanovisko bez pripomienok. V 1 škole¹¹ odporučila *Republiková únia zamestnávateľov (RÚZ)* v budúcnosti doplniť aj maturitné témy z oblasti vývoja nových technológií a ich vplyvu na procesy v gastronómii, hotelierstve a cestovnom ruchu. V ďalšej škole¹² *RÚZ* v pripomienke uviedla potrebu zaradiť do jednotlivých maturitných tém problematiku „inteligentného priemyslu“ spočívajúcu vo vývoji nových technológií v obchode, v digitalizácii a jej vplyve na predajný proces. V škole¹³ *Asociácia priemyselných zväzov a dopravy (APZD)* vo svojom vyjadrení odporučila začleniť do maturitných tém základné otázky súvisiace s požiadavkami v *Industry 4.0*.

V 5 z 8 kontrolovaných škôl, kde sa žiaci vzdelávali v SDV i mimo SDV, boli maturitné témy PČOZ MS i TČOZ MS pre obidve skupiny žiakov identické. V 3 školách¹⁴ boli v PČOZ MS témy vypracované osobitne pre žiakov v SDV a mimo SDV s porovnateľnou náročnosťou, maturitné témy TČOZ MS boli spoločné pre obidve skupiny žiakov vo všetkých školách.

2.2 ORGANIZÁCIA A PRIEBEH INTERNEJ ČASTI MS Z PREDMETU PČOZ

PČOZ MS konalo 193 žiakov praktickou realizáciou a predvedením komplexnej úlohy, z toho 112 žiakov (39,4%) individuálnou a 81 žiakov (28,5%) skupinovú formou. 91 žiakov (32%) si zvolilo obhajobu vlastného projektu.

Na pracovisku praktického vyučovania **konalo PČOZ MS** 56 žiakov (z toho 11 mimo SDV), na pracoviskách iného zamestnávateľa realizovalo skúšku 80 žiakov mimo SDV a v priestoroch školy (dielňa, odborné učebne) konalo PČOZ MS 148 žiakov, z toho 25 žiakov v SDV (**Graf 3**).

⁴ SSOŠ, Exnárova 20, Bratislava

⁵ SOŠ technická - Műszaki Szakközépiskola, Bratislavská cesta 10, Komárno; SOŠ technická, Bratislavská 439/18, Dubnica nad Váhom; SOŠ, Rastislavova 332, Nováky; SOŠ technická, F. Lipku 2422/5, Hlohovec

⁶ SOŠ obchodu a služieb, Pelhřimovská 1186/10, Dolný Kubín

⁷ SOŠ technická, Bratislavská 439/18, Dubnica nad Váhom; SOŠ, Rastislavova 332, Nováky

⁸ SSOŠ, Exnárova 20, Bratislava

⁹ SOŠ technická, Partizánska 1, Michalovce

¹⁰ SOŠ elektrotechnická, J. Kollára 536/1, Liptovský Hrádok

¹¹ HA, Mikovíniho 1, Bratislava

¹² SOŠ, A. Dubčeka 963/2, Vranov nad Topľou

¹³ SOŠ strojnica, Ul. pplk. Pľuša 29, Skalica

¹⁴ SOŠ, A. Dubčeka 963/2, Vranov nad Topľou; SOŠ technická, Bratislavská 439/18, Dubnica nad Váhom; SOŠ, Rastislavova 332, Nováky

GRAF 3 Miesto konania PČOZ MS

Na reálne overenie získaných vedomostí, zručností a schopností žiakov boli v kontrolovaných subjektoch vytvorené **adekvátne materiálno-technické a priestorové podmienky** v dielňach, odborných učebniach, na pracoviskách zamestnávateľov poskytujúcich vzdelávanie v SDV i na pracoviskách zamestnávateľov poskytujúcich OVY na základe zmluvy so školou. Výnimkou bol zamestnávateľ¹⁵ v 1 škole¹⁶, kde na vykonanie PČOZ MS v kontrolovanom *ŠO 3776 K 01 mechanik lietadiel – mechanika* neboli vytvorené kompletne materiálno-technické podmienky (MTP) spĺňajúce požiadavky štátneho vzdelávacieho programu (ŠVP) na reálne overenie získaných zručností a schopností maturujúcich žiakov pre vybranú formu PČOZ MS, pretože žiakom umožňovali iba popisovať (simulovať) jednotlivé úkony vyplývajúce z vyžrebovaného zadania bez použitia meracích zariadení, príslušného ručného náradia a pod..

V čase konania PČOZ MS boli vo všetkých kontrolovaných školách **dodržané a zaistené bezpečné podmienky** a ochrana zdravia žiakov. Pri práci žiaci používali predpísané osobné ochranné pomôcky, správne manipulovali so strojmi, prístrojmi a zariadeniami, boli disciplinovaní a na pracoviskách udržiavali poriadok. Prístroje a zariadenia odkladali na vopred určené miesto, počas prác triedili odpad. **Úpravu podmienok** v súlade s odporúčaniami zariadení poradenstva a prevencie využilo 11 žiakov so ZZ, 12 žiakov úpravu nevyžadovalo.

Členovia skúšobných komisií počas konania MS na jednotlivých pracoviskách pozorovali pracovné zručnosti žiakov, sledovali zvolené pracovné postupy žiakov pri praktickej realizácii a predvedení komplexnej úlohy, aktívne kontrolovali činnosť žiakov a v prípade potreby ich vhodne usmernili. Skúšajúci empatickým prístupom vytvorili pokojnú atmosféru, počas riadeného rozhovoru vhodne formulovali doplňujúce otázky, ktorými žiakov povzbudzovali k prezentovaniu poznatkov, zdôvodneniu názorov a argumentácii, k adekvátnemu používaniu učebných pomôcok, prístrojov a zariadení. Pri obhajobách vlastných projektov skúšajúci kládli žiakom stimulačné otázky, podnecovali ich k predvedeniu vedomostí, zručností a skúseností, ktoré získali pri samostatnom vypracovaní projektu i k zhodnoteniu praktického prínosu ich práce. Všetkým žiakom poskytovali dostatočný čas na formulovanie odpovedí, no napriek tomu niektorí žiaci komunikovali krátkymi, ojedinele jednoslovnými vetami.

Pri **hodnotení PČOZ MS** v sledovaných subjektoch skúšajúci členovia postupovali podľa vopred stanovených kritérií v zmysle platných právnych predpisov s výnimkou 1 školy¹⁷, kde v podmienkach hodnotenia pre kontrolovaný ŠO neboli zapracované všetky hodnotiace kritériá pre PČOZ MS formou realizácie a predvedenia komplexnej úlohy v súlade s platnou legislatívou. Členovia PMK v prípade potreby prihládali pri hodnotení žiakov na prospech počas štúdia z predmetov zo vzdelávacej oblasti praktická príprava, u väčšiny žiakov to však nebolo potrebné, pretože hodnotenie PČOZ MS sa výrazne neodlišovalo od dosiahnutých výsledkov žiakov počas štúdia.

Z analýzy **dotazníkov zadaných zamestnávateľom**, ktorí poskytovali odborné vzdelávanie a prípravu absolventom v SDV, vyplynulo, že žiaci prejavovali záujem o vykonávanie pridelenej pracovnej činnosti, podávali požadovaný pracovný výkon, pri práci preukazovali primerané manuálne zručnosti, dokázali aplikovať získané teoretické a odborné vedomosti v praxi. Dodržiavali pravidlá bezpečnej práce a preukázali

¹⁵ Letisko Dubová, Dubová

¹⁶ SSOŠ, Exnárova 20, Bratislava

¹⁷ SSOŠ, Exnárova 20, Bratislava

spôsobilosti, ktoré im uľahčia prechod zo školy na trh práce. Zamestnávateľ v 1 škole¹⁸ uviedol, že žiaci síce v procese praktickej prípravy preukazovali primerané pracovné zručnosti, ale neprejavovali záujem o zvolený odbor, nedisponovali dostatočnými odbornými teoretickými vedomosťami nadobudnutými v škole a nevedeli ich aplikovať na praktickom vyučovaní, neprejavovali požadované sociálne zručnosti a nemali záujem prezentovať svoje názory a postoje. Cieľene rozvíjali u týchto žiakov ich odborné a komunikačné kompetencie, ktoré však hodnotil ako slabé. Napriek tomu potvrdil, že absolventi odboru sú dostatočne pripravení zapojiť sa do pracovného procesu.

Delegovaní zástupcovia SO/PO, zástupcovia zamestnávateľov, členovia PMK v dotazníkoch potvrdili, že pri realizácii PČOZ MS žiaci preukázali primerané praktické pracovné zručnosti, dokázali aplikovať teoretické vedomosti, pracovali samostatne a preukázali spôsobilosti, ktoré vytvárali predpoklady na uľahčenie ich prechodu zo školy na trh práce. Členovia PMK v dotazníkoch konštatovali, že v školách, kde sa pripravovali žiaci v SDV i mimo SDV, väčšina žiakov obidvoch skupín pri realizácii PČOZ MS dosahovala porovnateľnú úroveň, pozitívnu stránkou žiakov pripravujúcich sa v SDV bolo najmä zlepšenie pracovných zručností, získanie lepších pracovných návykov a väčšia samostatnosť žiakov.

Viacerí **zamestnávateľa** v rozhovoroch **uviedli**, že mali **problém s vysokou absenciou niektorých žiakov** na OVY, ktorí si v zmysle platnej legislatívy svoju neprítomnosť sami ospravedlňovali, čo **negatívne vplývalo na získavanie a rozvíjanie ich praktických zručností** a vedomostí v rámci OVY. Uvedené skutočnosti v rozhovoroch potvrdili i pedagogickí zamestnanci, MOV a vedúci zamestnanci škôl.

2.3 ORGANIZÁCIA A PRIEBEH INTERNEJ ČASTI MS Z PREDMETU TČOZ

Realizácia TČOZ MS vo všetkých kontrolovaných školách prebiehala podľa vypracovaného harmonogramu za sústavnej prítomnosti všetkých členov PMK. Na overenie profesijných kompetencií mali žiaci vytvorené vhodné materiálno-technické a priestorové podmienky.

Skúšajúci členovia PMK citlivo viedli so žiakmi riadený rozhovor a vytvárali pokojnú atmosféru. Žiakom kládli stimulačné otázky, podnecovali ich k súvislým odpovediam. Viedli žiakov k tomu, aby svoje názory odôvodňovali relevantnými argumentmi, využívali učebné pomôcky a aplikovali vedomosti nadobudnuté v praxi. Dbali na to, aby žiaci na ich podnety reagovali plynulo a mali dostatok času na vyjadrenie svojich myšlienok. V 1 škole¹⁹ však skúšajúci viacerým žiakom nevytvorili dostatočný priestor na samostatný prejav. V ďalšej škole²⁰ niektorí žiaci neporozumeli vyžrebovanej téme, ich odpovede boli stručné, s výraznými nedostatkami v základných vedomostiach a v uplatňovaní odbornej terminológie, nedokázali vecne argumentovať, prezentovať vlastné názory, či teoretické vedomosti aplikovať v praktických situáciách.

Vo všetkých kontrolovaných subjektoch boli dodržané a **zaistené bezpečné podmienky** na konanie TČOZ MS. **Úpravu podmienok** v súlade s odporúčaniami poradenských zariadení využilo 23 evidovaných žiakov so ZZ, spočívala v predĺžení času na prípravu a odpoveď.

Členovia PMK hodnotili odpovede žiakov objektívne v súlade s vopred stanovenými hodnotiacimi kritériami v zmysle platnej legislatívy. Pri výslednej známke TČOZ MS u väčšiny žiakov nebolo potrebné prihliadať na dosiahnutý prospech počas štúdia, pretože výsledky žiakov v TČOZ MS boli porovnateľné s dosiahnutým hodnotením v teoretických odborných predmetoch. V prípadoch, keď sa u žiakov prejavil výrazný rozdiel medzi výsledkom TČOZ MS a dosiahnutým prospechom z profilových teoretických predmetov počas štúdia, skúšobné komisie prihliadali na priebežný prospech žiakov, v dôsledku čoho celkové hodnotenie TČOZ MS objektívne reprezentovalo preukázanú úroveň teoretických vedomostí maturantov.

Z vyhodnotenia dotazníkov, ktoré boli zadané delegovaným zástupcom SO/PO, zástupcom zamestnávateľov a učiteľom odborných predmetov vyplynulo, že žiaci preukázali požadované odborné teoretické vedomosti, dokázali prepojiť teóriu s praxou, uplatniť skúsenosti a zručnosti získané počas praktickej prípravy. V ústnych odpovediach reagovali na doplňujúce otázky členov PMK, vedeli zdôvodniť svoje stanovisko k odbornému problému, využívali pripravené a schválené učebné pomôcky a snažili sa používať odbornú terminológiu.

¹⁸ Schaeffler Skalica, s. r. o., Dr. G. Schaefflera 1, Skalica; SOŠ strojnícka, Ul. pplk. Pljušťa 29, Skalica

¹⁹ SOŠ technická, Partizánska 1, Michalovce

²⁰ SOŠ strojnícka, Ul. pplk. Pljušťa 29, Skalica

Počas skúšky sa správali kultivovane, ich prejavy boli primerané. V niektorých prípadoch žiaci nedisponovali adekvátnym verbálnym prejavom pri prezentovaní svojich poznatkov, nedokázali pohotovo reagovať na otázky členov PMK a mali rezervy v správnom uplatňovaní odbornej terminológie.

V dotazníkoch, ktoré boli zadávané v školách vzdelávajúcich žiakov v SDV i mimo SDV, respondenti konštatovali, že žiaci v SDV lepšie prepájali získané teoretické vedomosti s reálnou praxou a sebavedomejšie vystupovali pri zdôvodňovaní svojho stanoviska k odbornému problému.

2.4 ÚROVEŇ PREUKÁZANÝCH POZNATKOV A ZRUČNOSTÍ ŽIAKOV V MS

Úroveň preukázaných poznatkov a zručností žiakov ŠŠI sledovala:

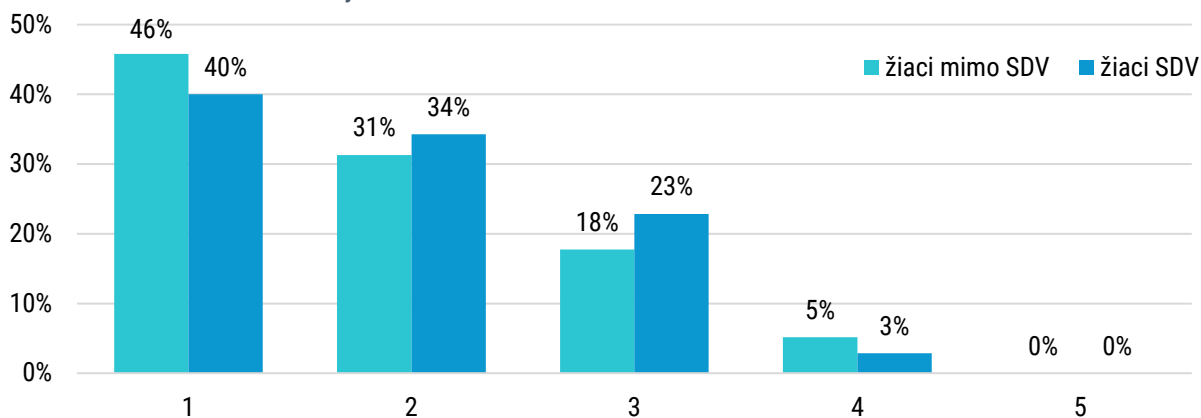
- ⇒ vo vzťahu k cieľovým požiadavkám na vedomosti a zručnosti pre príslušný odbor v nadväznosti na zaradenie žiakov do 2 skupín – žiaci v SDV/mimo SDV;
- ⇒ úroveň výsledkov žiakov oboch častí MS v porovnaní so známku z OVY/PRX a profilových predmetov na konci 4. ročníka;
- ⇒ úroveň výsledkov žiakov oboch častí MS v nadväznosti na ich zaradenie do skupín podľa miesta vykonávania odborného výcviku/odbornej praxe v 4. ročníku štúdia.

2.4.1 Úroveň preukázaných poznatkov a zručností vo vzťahu k cieľovým požiadavkám

V sledovaných školách väčšina žiakov, ktorí konali **PČOZ MS** formou praktickej realizácie a predvedenia komplexnej úlohy i formou obhajoby vlastného projektu, preukázali vedomosti a zručnosti v súlade s cieľovými požiadavkami na vedomosti a zručnosti žiakov pre príslušné ŠO. Žiaci dosiahli **priemerný výsledok v PČOZ 1,84**, pričom rozdiel medzi žiakmi v SDV (1,89) a mimo SDV (1,82) bol zanedbateľný. Preukázané poznatky a zručnosti vo vzťahu k cieľovým požiadavkám boli v oboch skupinách na porovnateľnej úrovni. Na výbornej alebo chválitebnej úrovni prezentovalo svoje poznatky a zručnosti 77% žiakov mimo SDV a 71 % žiakov v SDV. Dostatočnú úroveň vedomostí preukázalo 5 % žiakov mimo SDV a 3 % SDV. (**Graf 4**).

Rozdielna úroveň dosiahnutých vedomostí a zručností sa u jednotlivých žiakov prejavila najmä v kvalite verbálneho prejavu pri prezentovaní vedomostí (nedostatočné vyjadrovacie schopnosti, nesúvislý prejav, v niektorých prípadoch jednoslovné odpovede, holé vety), v miere ich samostatnosti, tvorivosti, v používaní odbornej terminológie. Individuálne rozdiely sa ukázali aj vo využívaní argumentácie a schopnosti prepájať teoretické poznatky s praxou pri realizácii a predvedení komplexnej úlohy. Úroveň preukázaných zručností a poznatkov žiakov pri obhajobe vlastného projektu bola vyhovujúca, žiaci prezentovali výsledky svojej činnosti s uplatnením odbornej terminológie, väčšina vedela zaujať vlastné stanovisko, argumentovať a reálne zhodnotiť praktický prínos spracovaného projektu. Odlišnosti sa prejavili najmä v úrovni komunikačných spôsobilostí, schopnosti argumentovať a obhajovať vlastný názor pri odbornom probléme.

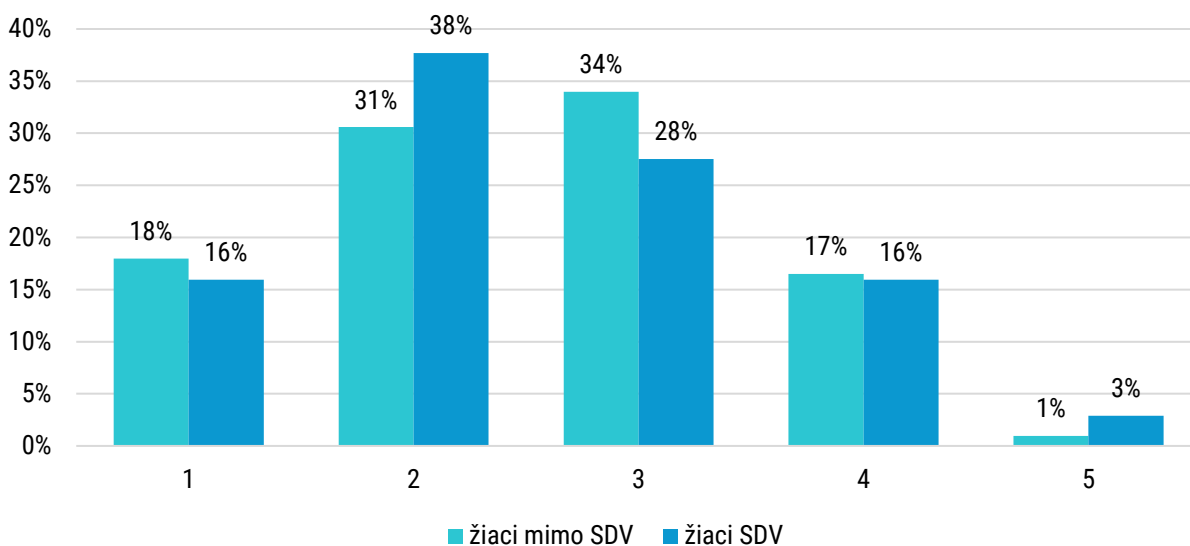
GRAF 4 Porovnanie dosiahnutej klasifikácie žiakov v SDV a mimo SDV z PČOZ MS.

V TČOZ MS boli preukázané zručnosti a poznatky absolventov u väčšiny žiakov v súlade s cieľovými požiadavkami na vedomosti a zručnosti v príslušných ŠO, i keď na rôznej úrovni. Žiaci väčšinou disponovali

požadovanými odbornými teoretickými vedomosťami, dokázali prepájať teóriu s praxou, vedeli zdôvodniť stanoviská k odborným problémom, pohotovo odpovedali na otázky členov PMK. Žiaci v SDV i mimo SDV dosiahli rovnakú úroveň vedomostí a zručností v TČOZ MS, **priemerný výsledok bol 2,52**. 54% všetkých žiakov v SDV a 49% žiakov mimo SDV preukazovala úroveň v TČOZ MS ako výbornú alebo chválitebnú. Nedostatočnú úroveň preukázali 2 žiaci v SDV a 2 mimo SDV (**Graf 5**).

GRAF 5 Porovnanie dosiahnutej klasifikácie žiakov v SDV a mimo SDV z TČOZ MS

Najväčšie rozdiely medzi jednotlivými žiakmi boli pozorované vo verbálnom prejave v schopnosti adekvátne komunikovať a správne používať odbornú terminológiu. Ústne odpovede niektorých jedincov boli obmedzené na jednoslovné vety, nedokázali sa vyjadrovať v súvislostiach a argumentovať. Nízka úroveň preukázaných vedomostí a zručností bola zaznamenaná v 3 školách, kde v 2 školách²¹ viac ako tretina žiakov (42% a 43%) a v 1 škole²² viac ako polovica (57%) žiakov bolo hodnotených v TČOZ MS známku dostatočnú.

2.4.2 Úroveň preukázaných poznatkov a zručností v porovnaní so známku z OVY/PRX a profilových predmetov na konci 4./5. ročníka

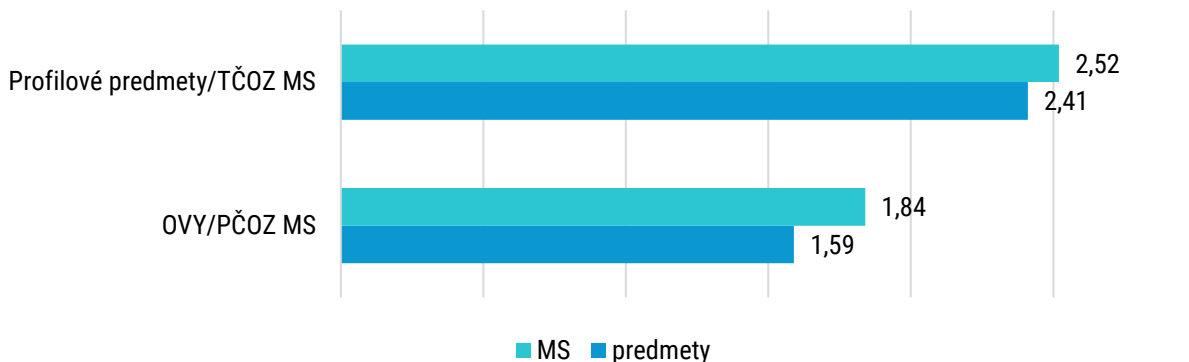
Žiaci dosiahli v **PČOZ MS** celkovú priemernú úroveň **1,84**, čo je o 0,68 lepší výsledok, ako preukázaná priemerná úroveň **2,52** v **TČOZ MS**.

Výsledky oboch častí MS nedosiahli úroveň sledovaných predmetov na konci 4./5. ročníka, rozdiely však neboli významné, v PČOZ MS bol výsledok o 0,25 horší od dosiahnutého priemeru hodnotenia predmetu OVY/PRX a v TČOZ MS si žiaci pohoršili o 0,11 oproti priemeru hodnotenia odborných profilových predmetov (**Graf 6**).

GRAF 6 Celková úroveň výsledkov žiakov v PČOZ MS a TČOZ MS a ich porovnanie s hodnotením predmetu OVY/PRX a profilových predmetov

²¹ SOŠ technická, F. Lipku 2422/5, Hlohovec; SOŠ technická, Partizánska 1, Michalovce

²² SOŠ, A. Dubčeka 963/2, Vranov nad Topľou

Porovnaním výsledkov hodnotenia **PČOZ MS s výsledným hodnotením predmetu OVV/PRX** dosiahli žiaci v PČOZ MS v 2 školách lepšiu (o 0,57 a 0,25), v 2 školách totožnú a v 4 školách porovnateľnú úroveň hodnotenia. V takmer polovici škôl bola preukázaná úroveň nižšia ako hodnotenie v predmete OVV/PRX, v 1 škole bol rozdiel výrazný (1,00). Porovnaním výsledkov **TČOZ MS a výsledného hodnotenia z profilových predmetov** preukázali žiaci v 5 školách v TČOZ MS lepšie a v 3 školách porovnateľné výsledky s hodnotením profilových predmetov. V ostatných školách žiaci v TČOZ MS nedosiahli úroveň hodnotenia z profilových predmetov odborného vzdelávania, v 3 školách boli rozdiely výraznejšie (0,70; 0,93; 0,75) (**Tabuľka 2**).

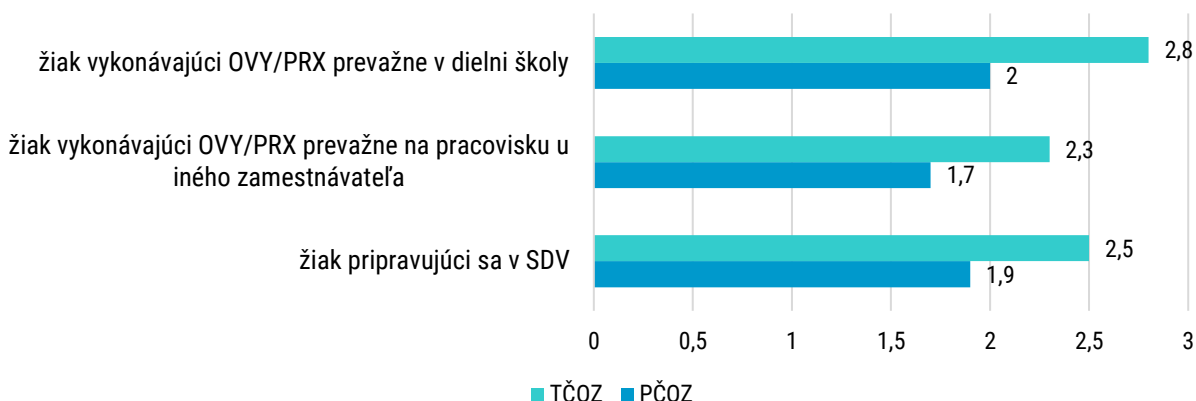
TABUĽKA 2 Výsledky žiakov v PČOZ MS a TČOZ MS a ich porovnanie s hodnotením predmetu OVV/PRX a profilových predmetov na konci 4. ročníka v sledovaných školách

ŠKOLA	Priemer OVV	Hodnotenie PČOZ	Priemer profilové predmety	Hodnotenie TČOZ
BA1	1	1,5	1,82	2
BA2	1,29	1,24	2,36	2,08
BB3	1,42	1,53	2,26	2,37
BB4	1,88	2,06	2,37	2,33
BB5	1	2	2,1	1,5
KE6	1,7	2,05	2,49	3,19
NR7	1,63	1,63	2,03	2,5
PO8	2	2	3,34	3,43
PO9	1,74	2,26	2,67	2,4
TN10	1	1,57	2,72	2,43
TT11	2,57	2	2,5	3,43
TT12	1,5	2,08	3,09	3
ZA13	2,25	2	2,38	2,67
ZA14	1,5	2,35	1,94	2,79
ZA15	1,86	2	1,73	2,29

2.4.3 Úroveň preukázaných poznatkov a zručností v nadväznosti na zaradenie žiakov do skupín podľa miesta výkonu OVV/PRX na konci 4. ročníka

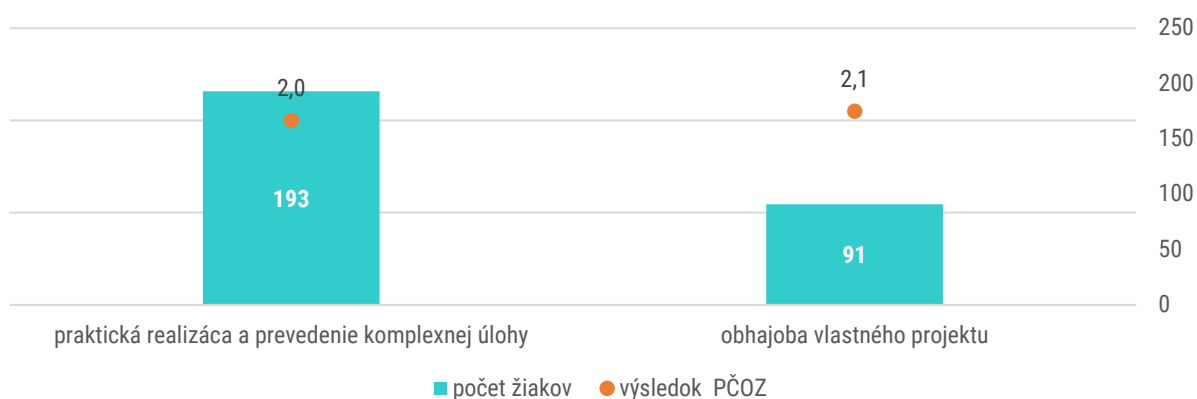
V dosiahnutej úrovni vo výsledkoch PČOZ i TČOZ MS v nadväznosti na zaradenie žiakov do skupín podľa miesta výkonu OVV/PRX sa medzi jednotlivými skupinami žiakov neprejavili významné rozdiely, v **PČOZ MS** je zaznamenaný rozdiel 0,3 a v TČOZ MS 0,5. Vo všetkých skupinách žiakov bola preukázaná úroveň lepšia v PČOZ. Najlepšie výsledky v oboch častiach MS dosiahli žiaci vykonávajúci OVV/PRX na základe zmluvy u iného zamestnávateľa (**Graf 7**).

GRAF 7 Porovnanie dosiahnutých výsledkov v jednotlivých častiach MS v nadväznosti na zaradenie žiakov do skupín podľa miesta výkonu OVY/PRX

Pri porovnaní výsledkov žiakov v **PČOZ MS v nadväznosti na formu jej realizácie** vykazovali žiaci oboch skupín takmer totožné výsledky (rozdiel 0,1) (**Graf 8**).

GRAF 8 Porovnanie počtu žiakov a ich výsledkov z PČOZ MS podľa formy PČOZ MS

ŠŠI zaslala **3** oznámenia RÚŠS, vecne príslušnej SO/PO - AZZZ SR a zriaďovateľovi súvisiace s nevypracovaním maturitných tém PČ i TČOZ MS v súlade s výkonovými štandardmi ŠVP pre ŠO 3776 K 01 mechanik lietadiel-mechanika, s nevypracovaním hodnotiacich kritérií pre zvolenú formu PČOZ MS v súlade s vyhláškou o ukončovaní štúdia na SŠ a nezabezpečením kompletných materiálno-technických podmienok (MTP) spĺňajúcich požiadavky štátneho vzdelávacieho programu (ŠVP).

3 ODPORÚČANIA A PODNETY

3.1 ODPORÚČANIA NA ÚROVNI ŠKÔL

- maturitné témy pre obidve časti OZ MS vypracovať v rozsahu výkonových štandardov ŠVP pre daný ŠO;
- zabezpečiť vypracovanie maturitných tém a čiastkových úloh jednotlivých zadaní s rovnocennou náročnosťou po obsahovej i kvantitatívnej stránke;
- zabezpečiť adekvátne priestorové podmienky na realizáciu PČOZ MS;
- sledovať v rámci kontrolnej činnosti úroveň učenia sa žiakov a vyučovania odborných teoretických predmetov s dôrazom na rozvíjanie komunikačných kompetencií, prezentácie vedomostí a zručností žiakov so správnym používaním odbornej terminológie a argumentácie;
- na odbornú zložku maturitnej skúšky prizývať odborníka z praxe pre žiakov vzdelávaných aj mimo SDV.

3.2 ODPORÚČANIA ZAMESTNÁVATEĽOM, STAVOVSKÝM A PROFESIJNÝM ORGANIZÁCIÁM

- delegovať zástupcov do PMK z dôvodu zabezpečenia koordinácie výstupov odborného vzdelávania a prípravy v súlade s požiadavkami SO/PO;
- dôsledne posudzovať obsah maturitných tém pre jednotlivé časti MS;
- aktívne participovať prostredníctvom svojho delegovaného zástupcu na činnosti PMK.

3.3 ODPORÚČANIA NA ÚROVNI SYSTÉMU

- vypracovať v spolupráci so stavovskými a profesijnými organizáciami jednotné maturitné témy obidvoch častí OZ MS postupne pre všetky študijné odbory.

4 ZOZNAMY

4.1 TABUĽKY

TABUĽKA 1 Prehľad žiakov konajúcich PČOZ MS a TČOZ MS v šk. roku 2023/2024	6
TABUĽKA 2 Výsledky žiakov v PČOZ MS a TČOZ MS a ich porovnanie s hodnotením predmetu OVY/PRX a profilových predmetov na konci 4. ročníka v sledovaných školách.....	12

4.2 GRAFY

GRAF 1 Porovnanie výsledkov PČOZ MS a TČOZ MS kontrolovaných SOŠ	4
GRAF 2 Porovnanie výsledkov PČOZ a TČOZ v šk. rokoch 2022/2023 a 2023/2024	
GRAF 3 Miesto konania PČOZ MS.....	8
GRAF 4 Porovnanie dosiahnutej klasifikácie žiakov v SDV a mimo SDV z PČOZ MS.	10
GRAF 5 Porovnanie dosiahnutej klasifikácie žiakov v SDV a mimo SDV z TČOZ MS	11
GRAF 6 Celková úroveň výsledkov žiakov v PČOZ MS a TČOZ MS a ich porovnanie s hodnotením predmetu OVY/PRX a profilových predmetov.....	11
GRAF 7 Porovnanie dosiahnutých výsledkov v jednotlivých častiach MS v nadväznosti na zaradenie žiakov do skupín podľa miesta výkonu OVY/PRX	13
GRAF 8 Porovnanie počtu žiakov a ich výsledkov z PČOZ MS podľa formy PČOZ MS	13

5 PRÍLOHA

5.1 ZOZNAM KONTROLOVANÝCH ŠKÔL

P. č.	Kraj	Názov a sídlo školy
1.	BA	Súkromná stredná odborná škola, Exnárova 20, Bratislava
2.	BA	Hotelová akadémia, Mikovíniho 1, Bratislava
3.	BB	Stredná odborná škola technická, Dukelských hrdinov 2, Lučenec
4.	BB	Stredná odborná škola Bystrická 4, Žarnovica
5.	BB	Stredná odborná škola hotelových služieb a obchodu, Školská 5, Banská Bystrica
6.	KE	Stredná odborná škola technická, Partizánska 1, Michalovce
7.	NR	Stredná odborná škola technická - Műszaki Szakközépiskola, Bratislavská cesta 10, Komárno
8.	PO	Stredná odborná škola, A. Dubčeka 963/2, Vranov nad Topľou
9.	TN	Stredná odborná škola technická, Bratislavská 439/1, Dubnica nad Váhom
10.	TN	Stredná odborná škola, Rastislavova 332, Nováky
11.	TT	Stredná odborná škola strojnica, Pplk. Pljušťa 29, Skalica
12.	TT	Stredná odborná škola technická, F. Lipku 2422/5, Hlohovec
13.	ZA	Stredná odborná škola obchodu a služieb, Pelhřimovská 1186/10, Dolný Kubín
14.	ZA	Stredná odborná škola elektrotechnická, J. Kollára 536/1, Liptovský Hrádok
15.	ZA	Stredná odborná škola lesnícka a drevárska Jozefa Dekreta Matejovie, Hradná 534, Liptovský Hrádok